

De vergeten oorlog van de Papoea's

07/06/2014 | Lennart Hofman, foto's Andreas Stahl

In West-Papoea woedt al meer dan een halve eeuw een bloedige onafhankelijkheidsstrijd. Papoea's worden er op klaarlichte dag doodgeschoten, hun ogen uit de kassen gesneden, dorpen platgebrand, activisten vergiftigd in ziekenhuizen. 'Indonesië slacht ons af. En niemand weet ervan.' Lennart Hofman, foto's Andreas Stahl

Andreas

Stahl

Een zestigtal jongens en meisjes staat doodstil opgesteld naast een stoffig rugbyveldje, diep in de jungle in het grensgebied tussen Indonesië en Papoea-Nieuw-Guinea. Een man in legeruniform wandelt hen langzaam voorbij en kijkt hen één voor één streng in de ogen. Met een dunne stok tikt hij tegen de arm van een jongen van amper 10 jaar oud. Direct gaat die nog strakker in het gelid staan.

Even verderop ramt een man in een oud voetbalshirtje zijn vuisten in een vast ritme tegen een houten paal. Het getik van zijn knokkels vermengt zich met de uitbundige geluiden van de omliggende wildernis. Het tafereel maakt deel uit van een training van de Organisasi Papua Merdeka – misschien wel de meest primitieve rebellengroep ter wereld. Die strijden al ruim vijftig jaar tegen Indonesië voor een onafhankelijk West-Papoea, een conflict dat al honderdduizenden levens eiste.

Wij zijn de eerste journalisten die dit trainingskamp bezoeken, en dat geeft de mensen in dit uiterst afgelegen deel van de wereld een klein beetje hoop. 'Als de wereld zou weten wat wij doormaken, had ze ons allang geholpen,' zegt een oude man met een doorgroefd gezicht stellig. 'West-Papoea is ons land, maar we worden afgeslacht door Indonesië zonder dat we daar iets tegen kunnen doen, en zonder dat iemand het weet.'

Onbekende martelgang

West-Papoea, gelegen op het westelijke deel van het eiland Nieuw-Guinea, werd in 1962 bezet door Indonesië, kort nadat de voormalige kolonisator Nederland er was vertrokken. Een gepland referendum over onafhankelijkheid werd gedwarsboomd en de oorspronkelijke bewoners konden alleen lijdzaam toezien hoe Jakarta het gebied inlijfde. Papoea's die in opstand kwamen, werden aangevallen, gemarteld en vervolgd. Wie het volkslied zong of de officiële vlag hees, hing een gevangenisstraf boven het hoofd. Multinationals die nauw samenwerkten met de Indonesische overheid en het leger, roofden de natuurlijke rijkdommen van het land, vooral goud en koper, leeg.

Nu, 52 jaar later, behoren martelingen, bedreigingen en buitengerechtelijke executies er tot de dagelijkse praktijk en zitten tientallen politieke activisten gevangen in Indonesische cellen. Speciale elite-eenheden van het Indonesische leger, zoals Kopassus en de antiterrorisme-eenheid Detachment 88, die eerder wreed huishielden in Oost-Timor, zetten hun misdaden voort in West-Papoea, waar ze, zoals zij dat vergoelijkend noemen, 'separatisten en terroristen' bestrijden.

In de afgelopen decennia zijn er miljoenen migranten vanuit Java en Sumatra overgebracht, om de bevolking van West-Papoea overwegend Javaans-Indonesisch te maken. De kleine twee miljoen Papoea's, die afgezonderd in buitenwijken en de jungle als tweederangsburgers hun leven slijten, vormen inmiddels de minderheid. Aids komt bij hen veertig keer zo vaak voor als bij andere bevolkingsgroepen, ze krijgen amper (goede) banen en de kindersterfte ligt bij hen vier tot zes keer zo hoog.

Duizenden Papoea's zijn op de vlucht geslagen. Ruim 15.000 van hen leven ...